

podle §§ 961, 964 a 965 obč. zák. příslušející a že je proto povinen nespecifikované akcie podle žalobního žádání žalobkyni vydati. Ostatně odvolací soud, když vycházel z právního předpokladu, že se mezi stranami neuskutečnila schovací smlouva, byl by nepochybil v tomto případě po právní stránce svým úsudkem, že se mezi stranami uskutečnila aspoň smlouva o uznání tím, že dovolatel svůj závazek ku vrácení akcií uznal a že žalobkyně uznání to přijala. V této věci však uznání, o němž mluví odvolací soud, nemá konstitutivního významu, jaký by mělo, kdyby se vydáním depositního listu neuskutečnila bankéřská smlouva uschovací ohledně akcií převzatých žalovaným ústavem prostřednictvím Milana S-a. V tomto případě projevuje se odvolacím soudem zjištěné uznání, obsažené ve shora uvedených dvou dopisech, jako právní doznání, totiž jako jednostranné prohlášení, mající v rozepři význam volně hodnotitelného důkazu. Poněvadž jde jenom o mimosoudní, hmotně-právního účinku nemající doznání, není zapotřebí vyvracetí dovolatelovy ostatně v doslovu řečených dopisů opory nemající vývody, že žalobkyně dopisem ze dne 18. června 1925 ve skutečnosti odmítla dovolatelovu ofertu.

Čís. 6053.

Ustanovení §u 440 obč. zák. jest použití i tehdy, střetlo-li se vlastnictví knihovní s vlastnictvím naturálním. Byla-li táž nemovitost prodána dvěma různým osobám, přísluší přednost té, jež dříve zažádala o knihovní vklad vlastnického práva. Ustanovení §u 440 obč. zák. není v tomto případě vyloučeno tím, že věděl knihovní vlastník o dřívějším neknihovním převodu téže nemovitosti. Předpisu §u 1500 obč. zák. nelze tu použítí.

(Rozh. ze dne 20. května 1926, Rv I 790/26.)

Max K. koupil na podzim roku 1920 od Marie M-ové usedlost čp. 2 v L. a zavázal se, že dodrží pachtovní smlouvu, uzavřenou svého času mezi Marií M-ovou a žalovaným, podle které měl žalovaný tuto usedlost pachtovánu na dobu až do 1. října 1922. Žalobce koupil usedlost od Maxe K-a trhovou smlouvou ze dne 9. září 1925 a byl na základě této smlouvy dne 17. září 1925 v knize pozemkové obce L. zapsán jako vlastník usedlosti. Žalovaný však neodevzdal žalobci v jeho držení stavení čp. 2 v L. s hospodářskými budovami a dvorem k němu náležejícími, ač k tomu byl vyzván, ba uložil v obytných místnostech tohoto stavení brambory a řepu, sklizené na vlastních pozemcích. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném, by odstranil ze světnice žalobcova domu čp. 2 v L. brambory a řepu, jež do nich uložil a by stavení čp. 2 v L. se všemi budovami vyklidil a žalobci odevzdal. Žalovaný namítl, že on jest pravým vlastníkem usedlosti čp. 2 v L., a tedy také sporného stavení s hospodářskými budovami a dvorem, poněvadž tuto usedlost jemu Max K. prodal již koncem roku 1920 nebo začátkem roku 1921 za pevně smlouvenou kupní cenu, kterou mu žalovaný také

již z velké části zapravil. O této kupní smlouvě nebyla dle tvrzení žalovaného sepsána listina ani nebyl žalovaný jako vlastník zapsán v knize pozemkové při této usedlosti. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Důvody: Odvolací důvod nesprávného právního posouzení věci není opodstatněn. Pro správné právní posouzení věci jsou rozhodna ustanovení §§ 431, 432 a 440 obč. zák. V souzeném případě jest mezi stranami nesporno, že Max K., jenž byl dosud knihovním vlastníkem usedlosti čp. 2 v L., prodal tuto usedlost se všemi budovami a pozemky trhovou smlouvou ze dne 9. září 1925 žalobci a že tento byl pak dne 17. září 1925 zapsán v knihovní vložce č. 2 obce L. za vlastníka prodané usedlosti. Žalobce stal se tedy dle §u 431 a 432 obč. zák. vlastníkem nemovitosti, neboť mohl se vykázati nejen nabývací listinou ve formě ku platnosti jednání právního předepsanou, nýbrž i vkladem svého práva vlastnického provedeným na základě listiny té do knihy pozemkové. Naproti tomu zůstává žalovaný i při předpokladu, že tvrzení jeho o tom, že mu nemovitost ta byla Maxem K-em před tím ústní smlouvou prodána a do naturálního držení a užívání odevzdána, jest pravdivé — pouhým naturálním držitelem, jenž musí vzhledem k ustanovení § 440 obč. zák., dle něhož v případech, kdy vlastník tutéž nemovitou věc dvěma různým osobám postoupil, věc tato připadá oné, která dříve za vklad svého práva vlastnického zažádala, ustoupiti knihovnímu vlastníku. Z marginální rubriky §u 440 obč. zák. mohlo by se sice zdáti, že ustanovení tohoto zákonného předpisu upravuje pouze případy střetu dvou nebo více knihovních vkladů, avšak vzhledem k tomu, že znění §u 440 obč. zák. v té příčině nerozeznává, naopak užívá zcela všeobecného výrazu »überlassen«, jest nepochybně, že ustanovení §u 440 obč. zák. užití jest i tehdy, když vlastnictví knihovní střetne se s vlastnictvím naturálním. Odvolání se žalovaného na ustanovení §u 372 obč. zák. není rovněž případným, neboť právě ustanovení to svědčí naopak ve prospěch žalobce, jenž se může vykázati oproti žalovanému silnějším titulem, totiž kupní listinou, zřízenou v intabulační formě. Nelze taktéž souhlasiti s odvolatelem, že ustanovení §u 440 obč. zák. jest vyloučeno v tom případě, že knihovní vlastník věděl o dřívějším neknihovním prodeji téže nemovitosti. Ustanovení §u 440 nepředpokládá totiž bezelstnost knihovního vlastníka, totiž aby tento nevěděl o dřívějším převodu téže nemovitosti na jinou osobu, neboť pokud věc žádnému z nich knihovně nebyla připsána, nemá žádný z nich věcného práva k věci, nýbrž pouze obligační nárok na prodávajícího. Přednost přísluší tedy bez ohledu k nabyvatelově vědomosti o dřívějším převodu tomu, kdo dříve za vklad zažádal. O obmyslnosti tu řeči býti nemůže, ježto toliko znalost jsoucnosti vlastnického práva k téže věci, nikoliv však znalost obligačního práva za obmyslnost lze pokládati (srovnej Randa: Právo vlastnické, VII., str. 204, pak i rozh. býv. nejv. soud. dvoru ve Vídni ze 7./XI. 1883 Gl.-U. č. 9641). Ani na ustanovení §u 1500 obč. zák. nelze se žalovanému odvolávati, neboť tento zákonný předpis vztahuje se na případy, kde obmyslný knihovní vlastník musí ustoupiti tomu, kdo nabytí vlastnictví vydržením nebo promlčením, nikoliv na případy

jiné, zejména však na případ této sporné věci se týkající. Konečně zmíniti se jest tu i o případě uvedeném v rozhodnutí býv. nejv. soudního dvoru ve Vídni ze dne 18. ledna 1911 č. Rv II 1098/10 uveřejněném v Právniku, ročník 1912, str. 535. Rozhodnutí to nelze vztahovati na projednávaný případ, neboť skutkový základ jemu za podklad sloužící jest jednak jiný, jednak situace tam uvedená liší se od projednávaného případu i tím, že úmyslem původního vlastníka A. bylo pozemek tam blíže označený prodati žalobci B., nikoliv však žalovanému C., tak že tento vůbec ani obligačního nároku proti A. neměl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Sporná věc posouzena byla po právní stránce v odvolacím rozsudku zcela správně, proto dovolací soud sdílí věci i zákonu vyhovující důvody napadeného rozsudku. V těchto obsažený názor právní shoduje se úplně se stálou judikaturou tohoto nejvyššího soudu a je citován a za správný uznáván i novou literaturou (Ehrenzweig: Sachenrecht str. 263, Vídeň 1923). Mimoknihovní nabyvatel nemovitosti nestane se jejím vlastníkem. Nemůže si svůj nárok zajistiti vůči třetím osobám ani knihovní poznámkou. Naproti tomu je třetí osoba, nabyvší knihovního práva později, chráněna proti mimoknihovnímu nabyvateli nejen tehdy, když jí svědčí veřejná důvěra v pozemkové knihy, nýbrž i tehda, když sice ví o nabytí držby mimoknihovním kupitelem, ale přece jenom není její jednání obmyslným. V tomto případě správně uvedl odvolací soud, že o obmyslnosti žalobcově nelze mluvit, že za obmyslnost bylo by lze pokládati (§ 326 obč. zák.) toliko znalost jsoucnosti cizího práva vlastnického ke sporné nemovitosti. V tom směru dovolatel, mluvě o svém nabytém právu vlastnickém, přehlédl úplně předpis §§ 431 a 440 obč. zák., že on totiž vlastnictví, kterého lze nabýti pouze knihovním vkladem, způsobem jím tvrzeným ani nemohl nabýti, že by naopak podle jeho vlastního tvrzení vzešel mu po případě závazkový nárok vůči jeho prodávateli Maxu K-ovi na knihovní převod jím tvrzeného vlastnictví.

Čís. 6054.

Netřeba, by všichni dědici podali žalobu na oduznání manželského původu dítěte (§ 159 obč. zák.). Tříměsíční lhůta běží pro dědice od smrti mužovy, po případě, narodilo-li se dítě až po jeho smrti, od narození dítěte, předpokládajíc, že dědici vědí jak o narození dítěte, tak i o smrti mužově.

(Rozh. ze dne 20. května 1926, Rv II 48/26.)

Jan T., bratr zesnulého Josefa T-a, domáhal se na soudě zjištění, že nezl. Marie, zrozená po smrti Josefa T-a z jeho manželky Anny, nepochází z manželství Josefa T-a s Annou T-ovou. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto